

Udruga Pariter

**Centar za ženske studije
Filozofskog fakulteta u Rijeci**

Reproduktivna pravda za pravednije društvo

Stručna konferencija

Rijeka, 26. listopada 2018.

Filozofski fakultet
Sveučilišta u Rijeci
Sveučilišna avenija 4
51 000 Rijeka

Dvorana 107

Program konferencije

9. 00 - 9. 30 Prijava i registracija sudionica

9. 30 - 9. 45 Uvodna riječ (Marinella Matejčić, PaRiter)

Uvodna izlaganja

Moderatorica: Marinella Matejčić

9. 45 - 10. 15

Mirjana Kučer: "Kontinuitet ženskog otpora – Seksualna i reproduktivna prava, izazov socijalnoj pravdi"

10. 15 - 11. 00

Danijela Drandić: "Samo da je živo i zdravo? Uloga reproduktivnih prava u poboljšavanju skrbi žena u trudnoći, porodu i babinju"

11. 00 - 11. 30 Rasprava

11. 30 - 11. 50 Stanka za okrijepu

Sesija 1

Moderatorica: Ana Ajduković (CŽSFFRi)

11. 50 - 12. 10 Helena Rašić Radauš, Ana Šuman: "Istine, laži i statistika – osnovni pojmovi medicinski potpomognute oplodnje"

12. 10 - 12. 30 Anita Budak: "Ljudska prava u porodu"

12. 30 - 12. 50 Rasprava

12. 50 - 13. 10 Petra Bezjak: "Porodničarsko nasilje: Kulturološki i povijesni uzroci nasilja pri hospitaliziranom porodu"

13. 10 - 13. 30 Lana Vidmar: "Pravo na priziv savjesti kao oblik nasilja nad ženama, primjeri iz odabranih zemalja"

13. 30 - 13. 50 Rasprava

14.00 - 15.00 Stanka za ručak

Sesija 2

Moderatorica: Iva Davorija (PaRiter)

Uvodno izlaganje

Moderatorica: Iva Davorija (PaRiter)

15. 00 - 15. 30

Ana Marija Sikirić: "Rodno osjetljivim proračunom do veće rodne jednakosti na tržištu rada"

15. 30 - 15. 40 Rasprava

Sesija 2

Moderatorica: Iva Davorija (PaRiter)

15. 40 - 16. 00 Monika Marić Topalović: "Politizacija ženskog tijela u društvenom kontekstu Hrvatske"

16. 00 - 16. 20 Jana Ažić: "Totalitarističke tendencije nacionalnih konzervativnih organizacija: kultiviranje plodnog tla za sadnju GROZD-a, U ime obitelji, HRAST-a"

16. 20 - 16. 40 Matea Krmpotić: "Disciplinski režimi u romanu *Sluškinjina priča*"

16. 40 - 17. 00 Rasprava

17. 00 - 17. 15 Stanka za okrijepu

17. 20 - 18. 00 Predstavljanje publikacije "Reproduktivna pravda za pravednije društvo"

(Marinella Matejčić, PaRiter

Brigita Miloš, CŽSFFRi)

18. 00 - 18. 30 Evaluacija konferencije, zaključna razmatranja

Sažetci izlaganja

Jana Ažić: "Totalitarističke tendencije nacionalnih konzervativnih organizacija: kultiviranje plodnog tla za sadnju GROZD-a, U ime obitelji, HRAST-a"

Oslanjajući se na neke od teorija totalitarizama, rad propituje vrste oruđa korištenih za buktanje totalitarističke tendencije dijela društva naspram vrijednosnih sustava socijalne države, solidarnosti i ravnopravnosti. Pokušava pojasniti porast populističkog neokonzervatizma koji prijete rušenjem civilizacijske stečevine tendencijama zabrana - uskraćivanjem prava neistomišljenika dok istovremeno neke od postignutih stečevina koje se ugrožavaju, kao što su razne legalizacije ili sama *postojanja prava*, nikoga na ništa ne prisiljavaju niti ograničuju. U tom se kontekstu raspravlja moć *žive organizacije* s težnjom vrste totalitarnog pokreta prožetog mjerilima i načinima življenja. Na primjerima nacionalne sadašnjice, analizira se koje **vrijeme** i kakva **zemlja** pogoduju *sadnji* HRAST-a i GROZD-a i U ime (koje) obitelji se uzgaja i *kultivira plodno tlo* za demagogije pod okriljem civilizacijski *retrogradnog aktivizma*. Rad ne sadrži filozofsku, moralnu, zdravstvenu, neokapitalističku, klasnu ili etičku raspravu oko reproduktivnih i ljudskih prava koja bivaju ugrožena već se analizom nastoji pokazati olako nastupanje totalitarnih solucija u sadašnjem vremenu.

Petra Bezjak: "Porodničarsko nasilje: Kulturološki i povijesni uzroci nasilja pri hospitaliziranom porodu"

U radu se izlažu i propituju kulturološki i povijesni uzroci nasilja nad ženama pri hospitaliziranom porodu. Nakon pobližeg definiranja termina koji svoje temelje pronalazi u traumatičnim iskustvima žena te obrazloženja feminističke perspektive samog rada, nastoji se razložiti glavne okosnice širih društvenih, političkih, kulturoloških i filozofskih kretanja u kojima možemo potražiti uzroke ovog nasilja. Rad se fokusira na tri isprepletana sistema zapadne kulture: patrijarhat, biomedicinu i kapitalizam te razmatra različite ili preklapajuće paradigme ženskog tijela i diskurse o tijelu koje ovi sistemi kroz povijest proizvode, a koji su mogli utjecati na formiranje štetnih praksi u suvremenom hospitaliziranom porodu.

Anita Budak: "Ljudska prava u porodu"

Doule su educirane nemedicinske osobe kojima je posao sačuvati dobro porođajno iskustvo i stvoriti prostor da se dobro porođajno iskustvo dogodi. Kroz rad kao profesionalna pratnja i podrška roditeljama u rodilištima detektirali smo nekoliko kritičnih problema i kršenja prava

rodilja. Informirani pristanak kao temeljno ljudsko pravo svakog pacijenta je pojam koji nije u potpunosti shvaćen od strane medicinskog osoblja ali i rodilja. Okolnosti u kojima se daje pristanak u rodilištima obično započinju sa neravnopravnom komunikacijom a ne informiranjem. Izjave kao: „Mislite na svoju bebu.“ i „Da li želite dobro za svoje dijete?“ stvaraju atmosferu straha i nesigurnosti u sebe i svoje tijelo. Emotivne ucjene glavne su pregovaračke metode medicinskog osoblja i zauzimaju mjesto informiranom izboru. Kulturološki uvjetovano ozračje oko poroda stvara plodno tlo za žene da prepuste svoja tijela i odgovornost nekome drugom: ginekologu, primalji, forumu, douli...

Danijela Drandić: "Samo da je živo i zdravo? Uloga reproduktivnih prava u poboljšavanju skrbi žena u trudnoći, porodu i babinju"

Dostojanstvena i sigurna trudnoća te isti takav porod i babinje predstavljaju važna reproduktivna prava za sve žene. Od 2014. godine raste broj istraživanja, akademskih članaka i međunarodnih dokumenata koji zagovaraju pravo svake žene na zdravlje, pozitivno i dostojanstveno iskustvo trudnoće te porođaja. No prakse u rodilištima i javne politike ne mijenjaju se istim tempom. Ovaj rad će iz aspekta reproduktivnih i ljudskih prava predstaviti razdoblje trudnoće, poroda i babinja, zatim kroz prizmu feminizma i prava problematiku primaljstva, odabire u trudnoći i porodu kao i intimna pitanja kojima se nameću politike moćnih, a neće zanemariti ni štetne prakse koje se koriste u hrvatskim rodilištima, ni iskustvo trudnoće i poroda nekoliko marginaliziranih skupina u Hrvatskoj. U konačnici, donijet će se zaključci o tome kako se trudnoća, porod i babinje mogu (i moraju) uključiti u diskurs o reproduktivnoj pravdi.

Matea Krmpotić: "Disciplinski režimi u romanu *Sluškinjina priča*"

Rad analizira roman *Sluškinjina priča* Margaret Atwood iz perspektive teorije Michela Foucaulta. Naglasak je stavljen na provođenje biopolitike i biomoći, na ukidanje reproduktivne, seksualne, ekonomske sloboda te na nadziranje apsolutno svih segmenata društva putem ustrojstva koje je srodno Benthamovom *Panoptikonu*.

Mirjana Kučer: "Kontinuitet ženskog otpora – Seksualna i reproduktivna prava, izazov socijalnoj pravdi"

Izlaganje daje pregled otpora ženskih organizacija direktnom napadu na pravo na prekid trudnoće na zahtjev i posredno druga reproduktivna prava od devedesetih do danas u Hrvatskoj povezujući to s globalnim pokretom napada na slobodu odlučivanja žena o

vlastitom tijelu. Napad na stečena prava na zaštitu seksualnog i reproduktivnog zdravlja kulminira posljednjih godina. U radu se navode najnoviji primjeri razvoja pokreta protiv seksualnih i reproduktivnih prava žena u Hrvatskoj. U drugom dijelu izlaganja analizira se socijalno pravedno društvo kao mogući odgovor na direktne napade na reproduktivna prava danas. To uključuje prevladavanje nejednakosti, dostupnost zdravstvene njege i sustava obrazovanja te usklađenost privatnog i profesionalnog života. Pred nama su izazovi afirmativne borbe i mijenjanja diskursa u obrani prava žena i socijalno pravednog društva.

Monika Marić Topalović: "Politizacija ženskog tijela u društvenom kontekstu Hrvatske"

Tema ovog rada je (re)prezentacija politizacije i uloga ženskog tijela u društvenom kontekstu Republike Hrvatske danas. Sustavno će se prikazati neka od ženskih prava, prvenstveno reproduktivna, reproduktivne ideologije (biološki i društveni argumenti) te način na koji se ta prava ispoljavaju u društvu, kakvu ulogu zauzima žensko tijelo u odnosima moći te kakva je trenutna demografska politika Hrvatske, Rad će se osvrnuti na neke od ključnih društvenih činjenica koje eksplicitno/implicitno utječu na demografsku situaciju u zemlji, te iz kojih proizlaze različite demografske politike koje se smještaju u određeni društveni diskurs. Cilj ovog eseja je prikazivanje jednog aspekta uloge žena u hrvatskom društvu, onoga koji se tiče reprodukcije stanovništva na državnoj razini. Također će se pokušati dati odgovor na neka od ključnih pitanja koja se tiču autonomije ženskoj tijela, klerikalizacije reproduktivnih prava žena, koliko reproduktivna prava mogu/moraju biti područje individualnog djelovanja i koliko mogu/moraju biti područje javnog djelovanja. Ishod ovog eseja nije isključivo samo stavljanje hrvatskog društvenog konteksta, kad govorimo o pitanju politizacije ženskog tijela, u teorijske koncepte korištene u sociologiji i medicinskoj antropologiji, nego i stvaranje kanona za društvenu kritiku sadašnjice, kao i svojevrsni oblik hrvatske današnje zbilje u minijaturi.

Helena Rašić Radauš, Ana Šuman: "Istine, laži i statistika – osnovni pojmovi medicinski potpomognute oplodnje"

Rad se bavi osnovnim pojmovima medicinski potpomognute oplodnje (MPO) te razbija mitove i razotkriva laži koje se u javnosti sustavno plasiraju kada je riječ o postupcima MPO. Također se navode zadnji dostupni podaci vezano za broj i uspješnost postupaka u državnim te privatnim klinikama u Republici Hrvatskoj.

Ana Marija Sikirić: "Rodno osjetljivim proračunom do veće rodne jednakosti na tržištu rada"

Rodno osjetljivi proračun teži zadovoljenju različitih potreba muškaraca i žena s ciljem postizanja veće rodne jednakosti. Veća rodna jednakost je moguća ako žena bude financijska neovisna, odnosno zaposlena, a zaposliti će se ako je u mogućnosti uskladiti svoje profesionalne obveze sa obiteljskim. Stoga da bi se zadovoljile potrebe žena, nužno je da se proračunom financiraju mjere koje će omogućiti usklađivanje profesionalnog i obiteljskog života. Jedna od takvih mjera je usluga predškolskog odgoja i obrazovanja. U istraživanju se polazi od pretpostavke da usluge predškolskog odgoja i obrazovanja smanjujući obujam neplaćenog rada žene doprinose većoj rodnoj jednakosti na području vremena čime se stvara temeljna pretpostavka za intenzivnije uključivanja žena na tržište kao osnovnog preduvjeta veće rodne jednakosti u društvu.

Lana Vidmar: "Pravo na priziv savjesti kao oblik nasilja nad ženama, primjeri iz odabраних zemalja"

Sloboda priziva savjesti omogućuje pojedincu da ne postupi po zakonu ili dijelu zakona koji je protivan njegovoj savjesti, a u medicini se većinom odnosi na reproduktivno zdravlje žena, odnosno na uskraćivanje prava na prekid trudnoće. Članak donosi pregled zakonske regulative povezane s prekidom trudnoće i prizivom savjesti u odabраним zemljama kao i kratak osvrt na utjecaj koji ova vrsta priziva savjesti ima na reproduktivna prava i slobode žena.

Udruga za ljudska prava i građansku participaciju PaRiter

Janeza Trdine 7

51 000 Rijeka

Broj telefona: +385953935611

E-mail: udrugapariter@gmail.com

Centar za ženske studije Filozofskog fakulteta u Rijeci

Sveučilišna avenija 4

51 000 Rijeka

Web site: czs.uniri.hr

Broj telefona: +38551265701

E-mail: czsrijeka@gmail.com

BILJEŠKE